

An impressionistic painting of a village scene. The foreground is a lush green field with visible brushstrokes. In the middle ground, a cluster of small houses with orange-brown roofs is nestled among trees. A prominent white church tower with a dark roof rises above the trees. The background is a vast, dramatic sky with swirling clouds in shades of blue, grey, and brown, rendered with thick, expressive brushwork. Overlaid on the right side of the painting is a stylized blue line drawing of a plant with large, flowing leaves and several small circles along its stem.

Mezőtúri

ÖRÖKSÉGKALENDÁRIUM

2024.

Szellemi kulturális örökségünk

A Mezőtúri Örökségkalendárium az év 12 hónapjára felosztva, rövid leírásokkal és fotókkal szeretné felhívni a figyelmet a településen élt és élő emberek szellemi kulturális örökségére.

Mi is az a szellemi kulturális örökség? Sokan tudják, hogy Hollókő-Ófalu, a hortobágyi puszták vagy a budai várnegyed a világörökség részét képezik. Ám a természeti és épített örökség mellett az emberiség természetéről összegyűjtött tudása, szokásaik, maga a nyelv is örökség – kulturális örökség. Sokszor ezek megnyilvánulási formái nem olyan látványosak, mint egy több száz éves freskó vagy egy hófödte hegy, de legalább olyan értékesek.

A szellemi kulturális örökség védelméről szóló, az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) által 2003-ban elfogadott Egyezmény a következő kategóriákat állította fel:

- a) szóbeli hagyományok és kifejezési formák, beleértve a nyelvet is, mint a szellemi kulturális örökség hordozóját,
- b) előadóművészetek,
- c) társadalmi szokások, rítusok és ünnepi események,
- d) a természetre és a világegyetemre vonatkozó ismeretek és gyakorlatok,
- e) hagyományos kézművesség.

Minden településnek vannak lakói, akik egyénileg és közösségben is kialakítottak egy kultúrát, azaz szellemi kulturális értéket hoztak létre családjukban, a köztereken, a munkahelyükön, különböző intézményekben.

Az itt bemutatott elemeket a mezőtúriak nagy része ismeri, identitásuk részét képezi, a városhoz való kötődésüket meghatározza.

A szellemi kulturális örökségről bővebben:
<http://szellemikulturalisorokseg.hu>

Tartalomjegyzék

Bevezető	02
Január / Citerazene	06
Február / A birkapörkölt	10
Március / Közterek	12
Április / Fazekas hagyományok	16
Május / Kórusok, dalkörök	18
Június / A ballagás	22
Július / Mezőtúr címere	24
Augusztus / A túri vásárok és piacok	28
Szeptember / Könyvtárkultúra	30
Október / Kubikos hagyományok	34
November / Közlekedéskultúra	36
December / Külterületi nevek, határnevek	40
Képjegyzék / Impresszum	42

Január

A citerazene

A citeraféle hangszerek a világ minden táján elterjedtek, így a Kárpát-medencében is közkedveltek voltak, akár a dunántúli „hasas”, vagy az alföldi „kölyökfejes” típusról volt szó. A magyar zenekultúrában különböző változatai már korán megjelenhettek, de valószínű, hogy a 18. század közepére alakult ki a maihoz hasonlatos citeraforma, vagy ahogy a 19. század közepéig leginkább nevezték: tombora (tambura).

A citera univerzális hangszer, a magyar népdalok szinte minden fajtája jól kísérhető vele, alkalmas a búsabb hangvétellű daloktól a legvidámabb láb alá való eljátszására is. Talán éppen ezért fedezte fel magának a modern könnyűzene, valamint a világzenei együttesek is.

A mezőtúri citerazene első, már név szerint ismert egyéniségei a 20. század első felében tűntek fel: Az Eszlári-testvérek, valamint Tóth Miklós. Az 1960-as évek végén, a népi kultúra újrafelfedezése, a Röplő Páva mozgalom a citera reneszánszát is meghozta. A Gyalog Magda előadóművész által létrehozott kör fiatal tagjaiból alakult meg a Szivárvány Citerazenekar, a mezőtúri hangszeres népzene máig legismertebb formációja. A szakmai munkában Kávási Sándor zenetanár mellett már a zenekarban tudást szerző egyéniségek is részt vettek: Csider István, Csiderné Mikó Anna. Oktató munkájuk nyomán, a Bárdos Lajos Alapfokú Művészeti Iskolában létrejött citera tanszak az országos szinten is kiemelkedik. Az utánpótlást a Türi Zsiványok és a Vadalma citerazenekarok jelentik, ezekben lépnek fel a fiatal művészpálánták Kozma Réka Anna vezetésével.

Január

A régi citerákat olyan fából készítették, amit éppen a ház körül találtak. A jobb minőségű hangszerekhez már többféle fát használnak, a lucfenyőtől a juharig, a szép színű gyümölcsfákig, illetve olyan keményfákig, amik merevítik és egyben díszítik is azokat.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

A pörkölték legfontosabb fűszere az örölt paprika. A népi táplálkozásban először az alföldi parasztkonyhákban terjedt el a 18. század végétől, itt vált szokássá a zsíron piritott hagyma ízesítése fűszerpaprika-őrleménnyel.

Február

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

A Nagykunság jelentős állattartó vidéke volt az országnak, a lovak, szarvasmarhák mellett hatalmas nyájakban legeltették itt a juhokat, birkákat (a ma gyakori - főleg merinói - fajtákat már birkának mondták, a racka és cigája fajtákat mindig juhnak nevezték).

A birkapörkölt készítése és az ahhoz tartozó szokások

A birkapörkölt nem a mindennapok eledele volt, és megbecsültségét is mutatja, hogy leginkább az emberélet fordulóihhoz (házasságkötés, keresztelő, katonának állás stb.) kapcsolódva fogyasztották. Napjainkban a családi rendezvények, gasztronómiai fesztiválok egyik állandó szereplője, Mezőtúron is gyakran érezni bográcsból felszálló jellegzetes illatát.

A birkaételek több változata ismert (akár főzve, akár sütve készítették azt), de Mezőtúron a pörkölt készítésének volt nagy hagyománya. A túri pörköltbe, akár az Alföld más vidékein, jellemzően a birka egész testét befőzték. Voltak olyan pásztorok, főzőmesterek, akik karcagi társaikhoz hasonlóan a fejet is visszatették a bográcsba vagy öntöttvas lábasba, mások csak a belsejét és a csontos húst. Volt, aki mindig lefaggyúzta a húst, míg sokan annak erős ízét szerették érezni az ételben.

A receptek is változtak és változnak. Az állandó összetevők, úgymint zsír, szalonna, hagyma, só és őrölt paprika mellett ízléstől függően kömény, fokhagyma is került bele, de napjainkban is előszeretettel dolgozzák át a modern gasztronómiának megfelelően.

Mint az országosan ismert történelmi személyek, művészek esetében, a település történetében, életében fontos szerepet játszó személyek, események kapcsán is tiszteletadásról, valamint egy értékrend megnyilvánulásáról van szó. Míg az első csoportba tartozók nemzeti identitásunk részei, úgy az utóbbiak helyi identitásunkat erősítik.

Közterek elnevezése, utcanevek

Petőfi, Kossuth, Rákóczi. Aligha van Magyarországon olyan település, ahol ezek a nevek ne tűnnének fel tereket vagy utcákat jelölő névtáblákon. Ha egy utazó Mezőtúrra érkezik, ezek a nevek ismerősen csengenek számára, de vajon mire gondolhat, ha meglátja a Fóti út táblát, vagy a Földvári út kiírást? Tudja-e, hogy a fót régen az üres, általában legelőnek használt földet jelölte, vagy, hogy a Tisza-földvára igyekvőnek a Földvári úton kell elindulnia Mezőtúrról kifelé? Vagy tudja-e, ki volt Kávási Sándor, Csabai-Wágner József? Tudja-e, miért neveztek el utcát Homoki-Nagy István természetfilmesről, illetve hogy miért találunk újvárosi részen római számmal jelölt utcákat?

Március

Az első utcaneveket a közbeszéd alakította ki (pl. halászek utcája, kút tér stb.) és sokáig nem is jelölték azokat. Később a városok összeírást készítettek, volt, ahol a sarki házak falára már rá is festették a neveket. Magyarországon a táblázás a 19. század utolsó harmadában kezdődött meg.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
26	27	28	29	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7

A Fazekas Szövetkezet az 1950-es évek elejétől folyamatosan termelte a népi ihletésű tömegárut, de ugyanakkor művészi igényű, egyedi tervezésű kerámiák is kikerültek a népművészek kezei alól. A fazekasok oktatásának színvonala a legjobb volt az országban.

Április

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12

Fazekas hagyományok

Mezőtúr a középkor végétől a térség gazdasági és kulturális központja volt, nagyobb lélekszámú lakossággal. A gazdaságot a jelentős kézműipar erősítette. Sokáig a kovácsok, a bognárok, kádárok, a bőrfeldolgozáshoz kapcsolódó mesterségek és a mészárosok, hentesek voltak a legtöbben, valamint a kereskedők rétege is megerősödött.

A 19. század végétől egyre több dísz tárgy készült a műhelyekben, a Badár Balázs műfazekas mester által fémjelzett népi szecessziós kerámia országosan is ismerté lett.

Fazekasok ma is dolgoznak a városban, népi cserépedények mellett készítenek a modern lakáskultúrához igazodó formavilágú és díszítésű kerámiákat is.

A 19. század második felétől a már régóta működő 10-15 fazekasműhely száma 70-re nőtt, jó minőségű használati tárgyakat készítettek a paraszti konyhák számára. Korsóik (csörgőkorsó, vászonkorsó, csárdáskorsó) az egész Alföldön kedveltek voltak, de a butykosok, bödönök, egyedi megrendelésre készülő butellák, varrókosarak is jól eladhatók voltak, ha tudta róla a vásárló, hogy túri műhely munkája.

Kórusok, dalkörök

1873-2003

Mezőtúron az Iparos Dalárda alapításának dátumát pontosan ismerjük, 1873. május 10-én kezdte meg működését a város műhelyeiben szorgosan dolgozó mesteremberekből összeállva. E kórus tekinthető a nagyhírű, Kávási Sándor tanár-karnagy nevével összeforrt Petőfi Dalkör elődjének. Ma már női kóruddá alakulva lépnek fel rendszeresen.

A túri kórusélet mindig nagyon gazdag volt – számos neves énekes, zeneszerző és zenepedagógus dolgozott e csoportokban vagy vezette azokat. A teljesség igénye nélkül Csenki Imre Kossuth-díjas zeneszerző mellett Herbály András zeneiskola-alapító nevét kell említenünk.

A Mongol Agrár Zrt. Népdalköre több mint 50 éve működik.

A Dalvarázs Együttes repertoárjában jól megfér egymás mellett a musical, a jazz és a komolyzene is

A klasszikus kórusirodalom legszebbjeit adják elő a Sono Felici énekegyüttes tagjai. A Kossuth Lajos Általános Iskola egykori ének-zene tagozatos diákjaiból alakult meg a Vivace Kamarakórus. A Vadvirág Népdalkör tagjai 2009-óta válogatnak a Kárpát-medence dallamkincséből.

Május

A kórusban éneklés, együttenéklés szépségét már sok ezer évvel ezelőtt felfedezték az emberek, már az ókori Görögországban is ez volt a legkedveltebb éneklésforma. A magyar kultúrában a nyugati gregoriánénekek mintájára az egyházi zenében terjedt el, a világi zenében először az iparosok dalárdái és a különböző iskolák (pl. bányászati iskolák) diákjai énekeltek szervezetten együtt.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9

A Gaudeamus Igitur kezdetű dal első változatai a középkorban tűntek fel és arról szólnak, hogy bár az élet rövid, próbáljuk meg jól érezni magunkat.

Június

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
1	2	3	4	5	6	7

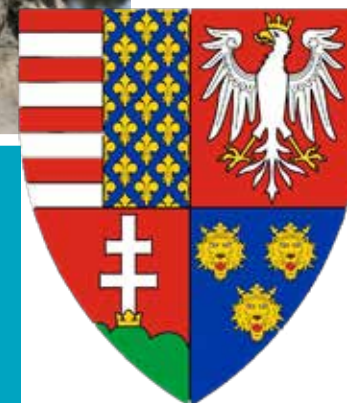
A ballagás

„Ballag már a vén diák...”... „Elmegyek, elmegyek”... – a mezőtúri középiskolákban is felcsendülnek ezek a sorok nyár elején. A selmecebányai végzős bányászati és erdészeti akadémisták szokását átvéve az 1870-es évektől énekelik a diákok. A tanulóból felnőtté válást ünnepli a ballagás, egy átmeneti rítus, ahogy azt a kulturális antropológia tudománya nevezni szokta.

Mezőtúr iskolaváros, református kollégiuma hamarosan ötszáz éves lesz, a nagykunsági értelmiség színe-java évszázadokon át itt, a túri tanároktól kapta tudását. A Teleki Blanka Gimnázium és a Szakmunkásképző Intézet, valamint az általános iskolák is mind nagy múltú oktatási intézmények. Néhány évtizeden át főiskolai kar is működött a településen. Nem véletlen, hogy a ballagás az egyik legtöbb embert megmozgató esemény, iskolánként részben azonos, részben eltérő szokásrenddel a tablóktól a tarisznyán át a tanépületek virágokkal való feldíszítéséig.

Mezőtúr címere

A város egyedülálló, kisebb megszakításokkal a 14. századtól folyamatosan használt címerének fő motívuma természetes liliomot formáz (valószínűleg utalva a mezővárosi kiváltságokat adó I. (Nagy) Lajos Anjou-liliomára is), mellékmotívuma pedig egy rózsza.

A vörös alapszínű, kerek talpú (dombor) pajzs íves-csúcsos tetővel végződik. A liliom és a rózsza ezüstszerű.

Július

A heraldika (címertan) szakértői szerint Mezőtúr (Túr, illetve Mező-Túr) címere az egyik legletisztultabb, legnagyobb múltú mezővárosi címer, amelynek kiforrott elemei igazi méltóságot sugároznak.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11

A vásárok nem csak az árucseré szempontjából voltak fontosak, hanem a sokfelől érkező emberek sokféle kultúrát, szokást, vallást is hoztak a településre, melyek itt találkoztak, keveredtek.

Augusztus

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8

A túri vásárok és piacok

A Túri Vásárokat minden év augusztusában rendezik meg. Mit vehettünk egy régi vásárban? Például: lovat, szarvasmarhát, szénát, kacsát, vég vásznakot, csizmát, szűrt és bundát, bugylibicskát, kapanyelet, körtemuzsikát, mézeskalács huszárt.

A 21. században a Túri Vásár legfőbb feladata egy hagyomány továbbéltetése az árusokkal, a régi mesterségek bemutatásával és a hozzá társított kulturális fesztivállal.

A 14. század végétől már írásos források szólnak arról, hogy Túr városa jelentős vásároknak adott helyet. A királytól kapott privilégiumok biztosítottak ezeknek jogi hátteret. A török hódoltság időszakában sem szakadt meg a sokadalmak sora, a 18. század végétől kezdve pedig még nagyobbá és jelentősebbé váltak.

Az évi 3-4 alkalommal megtartott nagy állat- és kirakodóvásárokat a Mátraaljától, a Partium legkeletibb szegletéig számos helyről érkeztek eladók, vásárlók és kereskedők. A heti piacok a helyiek mellett a környező települések lakóit vonzották.

A mezőtúri Városi Központi Olvasó Egylet 1843-ban alakult, az Iparos Olvasókör 1888-ban kezdte meg működését. A korabeli statisztikákból kiolvasható, hogy Mezőtúr egy igazi olvasó város volt, kifejezetten sokat költöttek a könyvek és újságok beszerzésére. Az egyletek, körök hitvallása a műveltség, a tudás terjesztése, köszönhetően a közoktatásnak, illetve a nyomdaipar fejlődésének ezt a célt egyre könnyebb volt elérni.

Könyvtárkultúra

A Református Kollégium alapításával (1530) együtt létrejött könyvtár Mezőtúron az első lehetett. A ma is sok ezer értékes kötetet őrző Ókönyvtár az egyik legfontosabb történelmi nevezetessége a városnak.

A magánkönyvtárak mellett ismerünk egyházi, iskolai, nemzeti és egyetemi könyvtárakat.

Az emberiség kultúrájának egyik legfontosabb őrzője a könyvtár. Az i.e. 300 körül alapított alexandriai könyvtár óta sok-sok könyvtáros sok-sok formában gyűjtötte és rendszerezte az agyagtáblákat, papirusztekercseket, papírra kézzel írt és nyomtatott könyveket.

Napjainkban az iskolák és a múzeum könyvtára mellett a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban és az ahhoz tartozó Gyermekkönyvtárban juthatunk olvasnivalóhoz, de számos más kulturális programnak is helyet adnak, hiszen az egykori bibliotékák mára jórészt közösségi terekké alakultak.

Szeptember

A közkönyvtárak vagy közművelődési könyvtárak kialakulása a 19. századra tehető, az első magyar közkönyvtár a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár volt.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6

A túri kubikosok nem csak helyben dolgoztak, hanem az Alföld számos pontjára eljutottak, illetve más területekről ide is kerültek földmunkások, akik sokszor itt is telepedtek le. A kubikos családok jellemzően Mezőtúr újkárosi részén laktak és leszármazottaik ma is ott élnek.

Október

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

Kubikos hagyományok

A 19. század közepétől az ármentesítéseknel, folyószabályozásoknál, a mocsarak lecsapolásánál, a vasútvonalak kiépítésénél és a nagyobb építkezéseken óriási mennyiségű földet kellett kézi erővel megmozgatni. Ezt a munkát a kubikosok végezték.

Mezőtúron és környékén számos kubikos dolgozott, hiszen a vasútvonal kiépítése mellett a Hármas-Körös kanyarulatainak átvágása, a töltések kialakítása több éves komoly szervezést, mérnöki munkát és mai szemmel már elképzelhetetlenül sok emberi erőt igényelt.

A Mezőtúri Szépkorúak Hagyományőrző Klub minden szeptemberben megszervezi a kubikos emléknapot a Kubikosok terén, ahol Györfi Sándor szobrászművész erőteljes bronzszobra tiszteleg e nehéz szakma képviselői előtt.

Elnevezésük a kubikmeter kifejezésből származik, mert fizetésüket a kitermelt föld mennyisége után kapták. Általában 20-25 fős bandákban dolgoztak, a bandagazda vezette csoportot. A kubikosok életmódja sok elemében eltért mind a mezőgazdasági, mind az ipari munkásokétól, kultúrájuk sajátosságait folklóruktól ételeikig több területen felfedezhetjük.

A kubikosok legfontosabb szerszámai:
ásó, lapát, csákány, talicska és kordé.

Üdvözlét Mezőtúrról
Bazár épület

Közlekedéskultúra

Egy-egy település történetét és mindennapi életét alapvetően meghatározza, hogy milyen módon közelíthető meg közúton, vasúton, esetleg vízen vagy levegőben. Mezőtúr belterületén az utak irányát egészen a 19. század elejéig a telkek elhelyezkedése határozta meg, központi szabályozás nem volt. Ezek az utak, utcák mind burkolat nélküliek voltak, esős időkben szinte járhatatlanok. Az 1890-es években, Baross Gábor minisztersége idején, a nevéhez köthető fejlesztéseknek köszönhetően több utca kőburkolatot kapott, a szekerek számára járhatóbbá tették ezek. Az 1920-as évek végétől, a gépkocsik elterjedésétől már a ma ismert burkolatok is megjelentek.

Bicikli
Bicó
Bringa
Drótszamar
Canga
Keró

Mezőtúr fejlődésének sokáig egyik kulcsa volt, hogy fontos kereskedelmi útvonal mentén feküdt: a Sárrét irányából, illetve a Partiumból a vízjárta területek között gyalogosan, lóháton vagy szekérrel a város érintésével lehetett eljutni a Tiszáig, a révekig. Errefelé hajtották a vásárookra tartó marhagulyákat, de a katonai csapatok is ezen útvonal mentén haladtak.

Jelentős év a város történetében 1858, hiszen ekkor indult meg a forgalom a Budapest- Szolnok-Békéscsaba- Arad vasútvonalon, amelynek egyik fontos állomása Mezőtúr volt. A szarvasi vonalon 1880-tól, a túrkevei 1885-től zakatoltak a mozdonyok és a vagonok. A vasúti személy- és teherszállítás összekötötte az országrészeket, óriási szenzációnak számított, hogy a Hortobágy-Berettyó partjáról a főváros egy délelőtt alatt elérhetővé vált. A vasútvonal kiépülése igen komoly változást hozott a város gazdaságában és kultúrájában.

November

Ha valaki más vidékről Mezőtúrra látogat, azonnal feltűnik neki a kerékpárosok nagy száma és a sok kerékpárút.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8

A tanya a településtől távol eső lakóház és gazdasági épület. A gazdálkodásra specializálódott tanyák előtt a kifejezést elsősorban a halászházak ideiglenes vízparti szállásaira használták.

December

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Külterületi nevek, határnevek

A laponyag vízjárta
sík terület.

Halmok létrejöhetnek természetesen,
illetve az ember munkája révén
(pl. kunhalmok). Lehetek
határjelzők, őrhalmok, lakhattak
rajta, illetve temetkeztek is ezeken.

Az elnevezések a régészet,
a történetírás, a helytörténet és néprajz
számára egyaránt nagyon sok érdekes
adattal szolgálnak, egyúttal nyelvtörténeti
emlékek is.

"Ex lege" védett természeti értékek

- Földvárak
- ▲ Kunhalmok

Keny-ér, Csergetyű, Dancza lapos, Varas halom, Lütyő,
Sárkány-fok, Epreskert, Fridrik-tanya, Gyenge laponyag,
Papucsos, Bánom kert, Vászón-tanya... Ezek az elnevezések
az elmúlt évszázadokban Mezőtúr határában tűntek fel,
földrajzi területet, természeti képződményeket, tanyákat,
vízfolyásokat, határrészeket, földbirtokokat jelöltek. A több
száz elnevezésből mára sok teljesen elveszett, néhányat
térképek és a közösség emlékezete megőrzött.

A Berettyó név egy ősi
magyar szó. Jelentése
berekkel szegélyezett folyó.
A névvel 1476-ban találkozunk
először, korábban Túr folyónak
hívták. Túrkeve és Mezőtúr
települések nevei megőrizték
a korábbi névváltozatot.

Képgyűjtemény:

ELŐLAP:
Csabai-Wágner József:
Mezőtúri táj a református templommal
(olaj, vászon; Dr. Kissné Pap Margit gyűjteményéből)

2-3. oldal:
A mezőtúri Városháza
(Major Levente fotója)

5. oldal:
A Kossuth Lajos tér és a Református Nagytemplom
(archív felvétel, Túri Fazekas Múzeum fotótára)

6. oldal:
Csider István az 1970-es évek elején

7. oldal:
A Szivárvány Citerazenekar napjainkban
Az utánpótlás: a Túri Zsiványok csapata
Fiatal mezőtúri citerások az 1970-es évek elején

11. oldal:
Hagyományörzés napjainkban
(Mezőtúr és Vidéke folyóirat fotótára)

17. oldal:
Badár Balázs fazekasmester
az 1930-as évek elején
(Túri Fazekas Múzeum fotótára)
Gonda István, a Népművészet Mestere
munka közben
(Túri Fazekas Múzeum fotótára)
Veres Lajos fazekas
az 1970-es években
(Túri Fazekas Múzeum fotótára)
A Túri Fazekas Múzeum udvara
(Túri Fazekas Múzeum fotótára)

22-23. oldal:
A mezőtúri Református Nagytemplom ünnepi
istentisztelete
(Forrás: Mezőtúri Református Kollégium Facebook oldala)
A selmezbányai akadémia épülete
(Forrás: OSZK Képeslap Gyűjtemény)
Ballagás a Teleki Blanka Gimnáziumban
(Forrás: Teleki Blanka Gimnázium Facebook oldala)

24-25. oldal:
A város pecsétje annak címerével
Nagy Lajos király szobra Mezőtúron (Varga Éva alkotása)
Nagy Lajos király címere

28-29. oldal:
Az egykori Piac tér, a mai Kossuth Lajos tér
(Mezőtúri Helytörténeti Gyűjteménytár fotótára)
A modern vásár és fesztivál
(Mezőtúr és Vidéke folyóirat fotótára)

30-31. oldal:
A Református Kollégium Ökönyvtára
Életképek a Móricz Zsigmond Könyvtár
és a Gyermekkönyvtár mindennapjaiból

34-35. oldal:
Mezőtúri kubikosok a halásztelki átmetszésnél

36-37. oldal:
Képeslapfotók a 20. század első harmadából
(Mezőtúri Helytörténeti Gyűjteménytár fotótára)

40-41. oldal:
Az I. és II. katonai felmérés Mezőtúrt és környékét ábrázoló részei

Hátsó borító:
Tóth Judit fotója

Megjegyzések:

A mezőtúri dalkörök vezetői:
Dalvarázs Együttes - Berczeli Endre
Mongol Agrár Zrt. Népdalköre - Seres Attiláné
Petőfi Dalkör - Karsai Krisztina
Sono Felici - Fekécs Gáborné
Vadvirág Népdalkör - Bíró László
Vivace Kamarakórus - Csiderné Csízi Magdolna

Impresszum:

Szerkesztés és szöveg: Pusztai Zsolt
Fotók kezelése: Asztalos Csaba
Grafika: Körömi Csenge
Nyomdai előkészítés: DP Grafik Kft.

Köszönet a kiadvány létrehozásában segítséget nyújtó magánszemélyeknek, intézményeknek:

Kakuk Móni (Mezőtúr és Vidéke archívuma)
Berczeliné Boldog Mária
Dr. Kissné Pap Margit
Csider István
Brakszatórisz Éva
Lévai Lilla
Tourinform Iroda, Mezőtúr
Móricz Zsigmond Könyvtár
Bodoki Fodor Helytörténeti Egyesület
Mezőtúri Helytörténeti Gyűjteménytár
Mezőtúr Város Önkormányzata

Azonosítószám: TOP-5.3.1-16-JN1-2017-00001

Túri Fazekas
Múzeum

Badár Emlékház
és Műhely

Draskovits
Kerámia Gyűjtemény

Mezőtúri Közművelődési
és Sport Közhazsnú Nonprofit
Kft. - Községi Ház

Bodoki Fodor
Helytörténeti Egyesület

Mezőtúri Móricz Zsigmond
városi Könyvtár és Községi Ház
Mezőtúr

Mezőtúri Református
Látogatóközpont

Tourinform
Mezőtúr

Mezőtúri látótorok

Irány Mezőtúr

